

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

З МАТЕРІАЛАМИ VI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

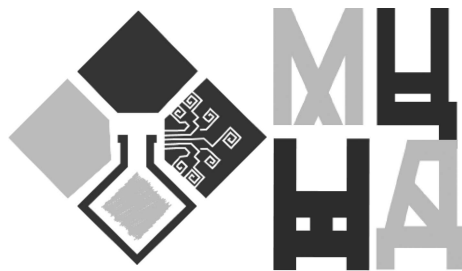
7 БЕРЕЗНЯ 2025 РІК

М. ЛЬВІВ, УКРАЇНА

**«ІННОВАЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ СЬОГОДЕННЯ В СФЕРІ
ПРИРОДНИЧИХ, ГУМАНІТАРНИХ ТА ТОЧНИХ НАУК»**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ
ПРАЦЬ З МАТЕРІАЛАМИ
VI МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ІННОВАЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ СЬОГОДЕННЯ В СФЕРІ ПРИРОДНИЧИХ, ГУМАНІТАРНИХ ТА ТОЧНИХ НАУК

| 7 березня 2025 рік
м. Львів, Україна

Вінниця, Україна
«UKRLOGOS Group»
2025

Організація, від імені якої випущено видання:

ГО «Міжнародний центр наукових досліджень»

Номер запису організації в Єдиному реєстрі громадських об'єднань: 1499141.

Голова оргкомітету: Сотник С.Г.

Верстка: Бабич Ю.В.

Дизайн: Бондаренко І.В.

Рекомендовано до видання Вченою Радою Інституту науково-технічної інтеграції та співпраці. Протокол № 9 від 06.03.2025 року.

Конференцію зареєстровано Державною науковою установою у сфері управління Міністерства освіти і науки «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації» в базі даних науково-технічних заходів України на поточний рік та бюлетені «План проведення наукових, науково-технічних заходів в Україні» (**Посвідчення № 90 від 06.01.2025**).

Збірник наукових праць з матеріалами конференції видано офіційно суб'єктом видавничої справи зі **Свідцтвом ДК № 7860 від 22.06.2023**.

Матеріали конференції знаходяться у відкритому доступі на умовах ліцензії Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA 4.0).

I-66

Інноваційні тенденції сьогодення в сфері природничих, гуманітарних та точних наук: збірник наукових праць з матеріалами VI Міжнародної наукової конференції, м. Львів, 7 березня, 2025 р. / Міжнародний центр наукових досліджень. — Вінниця: ТОВ «УКРЛОГОС Груп, 2025. — 310 с.

ISBN 978-617-8440-55-8

DOI 10.62731/mcnd-07.03.2025

Викладено матеріали учасників VI Міжнародної наукової конференції «Інноваційні тенденції сьогодення в сфері природничих, гуманітарних та точних наук», яка відбулася 7 березня 2025 року у місті Львів.

УДК 082:001

© Колектив учасників конференції, 2025

© ГО «Міжнародний центр наукових досліджень», 2025

ISBN 978-617-8440-55-8

© ТОВ «УКРЛОГОС Груп», 2025

КЛЮЧОВІ РИЗИКИ РОЗВИТКУ ВАГОНОБУДУВАННЯ УКРАЇНИ

Корінь Мирослава Василівна

ORCID ID: 0000-0002-4671-5162

д-р. екон. наук, професор, професор кафедри економіки та управління
виробничим і комерційним бізнесом

Український державний університет залізничного транспорту, Україна

Вагонобудівна галузь є ключовою складовою промислового комплексу України, яка значною мірою визначає рівень її транспортної інфраструктури, економічного розвитку та конкурентоспроможності на міжнародному ринку. Поствоєнний період створює як виклики, так і нові можливості для цієї галузі, яка потребує комплексного підходу до відновлення.

Україна традиційно була одним із ключових гравців у сфері вагонобудування серед країн Європи та пострадянського простору. Галузь, яка бере свій початок ще з XIX століття, завжди відігравала стратегічну роль у формуванні національної економіки та забезпеченні потреб транспортної інфраструктури. Її значення для розвитку внутрішньої логістики, підтримки промислового експорту та інтеграції в глобальні економічні процеси важко переоцінити. Залізничний транспорт є основним видом перевезень в Україні, забезпечуючи понад 60% вантажообігу та значну частку пасажирських перевезень [1]. Відповідно, вагонобудування має ключове значення для функціонування транспортної системи. Галузь не лише сприяє розвитку залізничної інфраструктури, але й є важливим джерелом зайнятості, інновацій та валютних надходжень завдяки експортній орієнтації. На початку 2010-х років українські вагонобудівні підприємства займали помітне місце на міжнародному ринку, експортувавши продукцію в країни СНД, Європи, Азії та Африки. Проте, починаючи з 2014 року, вагонобудівна галузь України зіткнулася з масштабними викликами, зумовленими політичними, економічними та безпековими факторами. Втрата частини промислових територій, руйнування логістичних ланцюгів, економічний спад і зменшення державного фінансування призвели до значного скорочення обсягів виробництва. Повномасштабне військове вторгнення у 2022 році завдало ще більшого удару, зруйнувавши

інфраструктуру, знищивши виробничі потужності в прифронтових регіонах та спричинивши масову міграцію кадрів.

Економічні ризики є одним із ключових факторів, що обмежують можливості відновлення виробничого потенціалу вагобудівної галузі України. Вони мають багатогранний характер і проявляються у вигляді недостатнього фінансування, зростання витрат на виробництво, втрати основних ринків збуту та скорочення попиту на внутрішньому ринку. Сукупний вплив цих факторів значно ускладнює діяльність підприємств і знижує їхню конкурентоспроможність як на внутрішньому, так і на міжнародному рівнях. Однією з найбільших проблем є недостатнє фінансування. Через тривалу війну багато підприємств втратили фінансову стабільність, що позбавило їх доступу до традиційних джерел капіталу, таких як банківські кредити або інвестиції. Руйнування виробничих потужностей і втрати ринків збуту зменшили обсяги прибутків, ускладнивши можливість фінансування поточних витрат, модернізації обладнання та закупівлі сировини. Крім того, на тлі економічної кризи державні програми підтримки галузі значно скоротилися, що ще більше обмежує фінансові ресурси підприємств. Іншим важливим аспектом є зростання собівартості виробництва, спричинене інфляцією та підвищенням цін на сировину, енергоносії та логістичні послуги. Війна порушила традиційні ланцюги постачання, що змусило підприємства шукати альтернативні джерела сировини, часто за вищими цінами. Наприклад, імпорт комплектуючих із Європи або інших країн став дорожчим через коливання валютного курсу та зростання транспортних витрат. Зростання цін на енергоносії, зокрема електроенергію та газ, ще більше підвищує витрати на виробництво, особливо для підприємств, які використовують енергоємне обладнання [2]. Втрата зовнішніх ринків збуту є ще одним серйозним викликом для вагобудівної галузі України. Після початку військових дій цей ринок став недоступним через політичні та економічні санкції. Інші традиційні ринки в країнах СНД, таких як Казахстан, Білорусь і Азербайджан, також зазнали змін через геополітичну ситуацію та конкуренцію з боку місцевих виробників. Спроби переорієнтувати експорт на країни ЄС та Азії стикаються з труднощами, пов'язаними із жорсткими вимогами до якості продукції та високим рівнем конкуренції на цих ринках. Наприклад, європейські замовники очікують від виробників дотримання екологічних стандартів і використання сучасних технологій, що наразі є

викликом для багатьох українських підприємств. Водночас зниження попиту на внутрішньому ринку також негативно впливає на галузь. «Укрзалізниця», яка є основним замовником вантажних і пасажирських вагонів, скоротила обсяги закупівель через брак фінансування та руйнування інфраструктури. Багато вагонів потребують ремонту або заміни, однак відсутність державних програм із оновлення рухомого складу значно гальмує цей процес [9]. Низька купівельна спроможність приватних компаній, які використовують вагони для вантажних перевезень, також зменшує попит на продукцію галузі. Це особливо стосується підприємств аграрного та металургійного секторів, які зазнали значних втрат через війну. Крім того, девальвація національної валюти поглиблює економічні ризики. З одного боку, вона робить українську продукцію більш конкурентоспроможною на зовнішніх ринках, але з іншого – підвищує вартість імпортного обладнання, технологій та сировини, необхідних для виробництва. Це створює додатковий фінансовий тиск на підприємства, які змушені працювати в умовах обмежених ресурсів.

Загалом, економічні ризики є одним із головних бар'єрів для відновлення вагонобудівної галузі України. Вони обмежують можливості підприємств інвестувати у модернізацію, розширювати виробничі потужності та освоювати нові ринки. Для їх подолання необхідна координація зусиль держави, бізнесу та міжнародних партнерів, які могли б забезпечити фінансову підтримку, сприяти залученню інвестицій і створити умови для стабільного розвитку галузі.

Список використаних джерел:

1. Транспорт та поштовий зв'язок у 2024 році: основні досягнення та плани. Міністерство розвитку громад та територій України: веб-сайт. URL : <https://mtu.gov.ua/news/36233.html> (дата звернення: 15.02.2025).н
2. Корінь М.В., Романюк А.В. Виробничий потенціал вагонобудування України: ризики та можливості для розвитку підприємств залізничного транспорту в пост воєнний період. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2024. № 88. URL : <https://kart.edu.ua/unit/visnik-etp/arhiv-nomeriv/2024-2>.
3. Петрашко: оновлення залізничної галузі є запорукою відновлення та зростання ВВП. Міністерство економіки України: веб-сайт. URL: <https://me.gov.ua/News/Detail/?id=61feb513-4f60-4bcc-879e-7e55d71a91ed&lang=uk-UA&title=Petrashko-OnovlenniaZaliznichnoiGaluziZaporukoiuVidnovlenniaEkonomikiTaZrostanniaVvp>

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

МАТЕРІАЛИ VI МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«ІННОВАЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ
СЬОГОДЕННЯ В СФЕРІ ПРИРОДНИЧИХ,
ГУМАНІТАРНИХ ТА ТОЧНИХ НАУК»**

7 березня 2025 року Львів, Україна

Українською та англійською мовами

*Всі матеріали пройшли оглядове рецензування
Організаційний комітет не завжди поділяє позицію авторів
За точність викладеного матеріалу відповідальність несуть автори*

Підписано до друку 07.03.2025. Формат 70×100/16.
Папір офсетний. Гарнітура Cambria. Цифровий друк.
Умовно-друк. арк. 25,19. Замовлення № 25/003. Тираж: 50 примірників.
Віддруковано з готового оригінал-макету.

Контактна інформація організаційного комітету:

ГО «Міжнародний центр наукових досліджень»
21037, Україна, м. Вінниця, вул. Зодчих, 40, офіс 103
Телефони: +38 098 1948380; +38 098 1526044
E-mail: info@mcnd.org.ua

Видавець: ТОВ «УКРЛОГОС Груп».
21005, Україна, м. Вінниця, вул. Зодчих, 18, офіс 81. E-mail: info@ukrlogos.in.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи: ДК № 7860 від 22.06.2023.